

Aitoon koulutuskeskuksen graafisen ilmeen uudistus

Oskari Hyvönen

Kulttuurialan opinnäytetyö
Kuvataiteen koulutusohjelma
Kuvataiteilija (AMK)

TORNIO 2013

TIIVISTELMÄ

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU, Kulttuuriala

Koulutusohjelma:	Kuvataiteen koulutusohjelma
Opinnäytetyön tekijä(t):	Oskari Hyvönen
Opinnäytetyön nimi:	Aitoon koulutuskeskuksen graafisen ilmeen uudistus
Sivuja (joista liitesivuja):	25 (4)
Päiväys:	
Opinnäytetyön ohjaaja(t):	Jari Penttinen, Henri Hagman
<p>Opinnäytetyöni aiheena on Aitoon koulutuskeskuksen graafisen ilmeen uusiminen hyödyntämällä osittain vanhaa ilmettä. Tavoitteena oli päivittää ja nuorentaa Aitoon opiskelijan- ja opettajanoppaita, logoa ja lehtimainontaa sekä luoda uusitulle ilmeelle graafinen ohjeistus. Alkuperäinen graafinen ilme oli suppeahko eikä asiakkaan mukaan tarpeeksi nuorekas. Tehtävänäni oli suunnitella uusi, nuorekas ja moderni ilme sekä selkeyttää vuosikertomuksien ja oppaiden ulkonäköä. Opinnäytteessäni tutkin, miten saan aikaan nuorekkaan ja Aitoolle sopivan ilmeen suunnittelutyöni kautta.</p> <p>Prosessissa otin huomioon, että Aitoon koulutuskeskus on oppilaitos nuorille, jotka tarvitsevat tukea oppimisessaan esimerkiksi oppimisvaikeuksien tai kehitysvamman takia. Tavoitteena oli helppolukuinen ja selkeä ulkoasu, joka myös ottaisi huomioon Aitoolla opiskelevien oppilaiden erikoistarpeet. Lisäksi tutkin typografisia seikkoja ja etsin fontteja joissa oli hyvä luettavuus ja jotka olivat selkeitä pitkissä teksteissä. Hyödynsin suunnittelussa myös graafista suunnittelua koskevia lähteitä.</p> <p>Pidin yhteyttä Aitoon koulutuskeskuksen vararehtoriin, jonka kanssa hoidimme grafiikkaan ja taittoihin liittyvät asiat. Vararehtorin ja muun opettajakunnan kautta sain nopeasti palautetta ja kommentteja siitä, mitkä ratkaisuni toimivat ja mitkä kaipaivat muutoksia. Vanhan ilmeen värejä ja muotoja sovelsin uuteen ilmeeseen sopivaksi ja yhdistelin värejä ja luomiani elementtejä johdonmukaisemmin selkeyttä hakien. Hyödynsin toteutuksissa Adoben ohjelmistoja; Illustratoria, Photoshopia ja Indesignia.</p> <p>Onnistuin mielestäni hyvin selkeyttämään ilmettä ja useiden kymmenien sivujen taitoista selvisin rajatusta ajasta huolimatta. Asiakas oli tyytyväinen tuloksiin ja luomiini grafiikoihin. Opin kantapään kautta, kuinka paljon työtä liittyy suunnitteluun ja elementtien hiomiseen esityskelpoisiksi ja lopullisiksi kokonaisuuksiksi.</p>	
Asiasanat: graafinen suunnittelu, graafinen ilme, visuaalinen viestintä, liikemerkki	

ABSTRACT

KEMI-TORNIO UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES, Visual Arts

Degree programme:	Visual Arts
Author(s):	Oskari Hyvönen
Thesis title:	Refreshing the graphical appearance of Aitoon koulutuskeskus
Pages (of which appendixes):	25 (4)
Date:	
Thesis instructor(s):	Jari Penttinen, Henri Hagman
<p>My Bachelor's Thesis was a project for Aitoon koulutuskeskus and it had me design and refresh their old graphical appearance. The goal was to make the appearance youthful and clear up their guidebooks for students and teachers, freshen up the logo and advertisement for newspapers and design a brand identity style guide that tells how to use the elements in the future.</p> <p>Aitoo is a school for young people that need assistance in learning due to learning disability or intellectual disability. The original graphical appearance was a little on the thin side and didn't please the client. My job was to design a new, youthful and modern style and to clarify the appearance and layouts of the guidebooks handed for students and teachers and the annual report.</p> <p>My contact was Aitoo's vice principal and she gave me valuable insight into what they were after regarding the look, as well as responding quickly after modifications and offering feedback. Colors were used based on the old logo's color scheme, with some added color tones for a clearer and more modern feel. I back up my writing with sources related to visual communication and design.</p> <p>The final goal was to develop Aitoo's graphical look to be younger or "youthful" and clearer as a whole. That is the reasoning behind the choices I've made in the graphical elements and typographic choices. I think I succeeded in refreshing the image and the client was satisfied with the results too. I learned how much work is involved in designing a good product and in the making of a big project such as this.</p>	
Keywords: graphic design, visual communication, logo	

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ABSTRACT	4
SISÄLLYS	5
2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA	7
2.1 Työn tausta	7
2.2 Visuaalinen suunnittelu	7
2.4 Olemassa olevan materiaalin puutteet	9
2.5 Tavoite	11
3 PROSESSI	13
3.1 Logon kehittyminen	13
3.2.1 Oppaat, vuosikertomus ja painoon toimitus	16
3.2.2 Lehtimainos	20
3.2.3 Typografia	21
3.3 Graafinen ohjeisto	23
3 POHDINTA	24
LÄHTEET	26
LIITTEET	27

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö on osittain kehittämistutkimusta ja osittain prosessin kuvausta ja pohdintaa. Tavoitteena oli tehdä graafisen ilmeen päivitys ammatillisesti, hyödyntäen tähän mennessä oppimaani. Valotan myös ajatustyötäni grafiikoiden, taittojen ja suunnitelmieni suhteen.

Minua pyydettiin alunperin tekemään muutamia taittoja Aitoon koulutuskeskukselle, mutta toimeksianto laajeni vähän myöhemmin käsittämään myös graafisen ilmeen päivityksen, lehtimainoksen sekä oppaiden taittoja. Toimeksiannon näin laajentuneena päätin tehdä siitä opinnäytteen. Tavoitteena oli toimeksiantajan pyynnöstä tehdä koulun ilmeestä nuorekkaampi ja raikas, jollakin tapaa poikkeava verrattuna perinteiseen koululaitosten ilmeeseen. Aitoo on oppilaitos nuorille, joilla on oppimisvaikeuksia, ja opetusmenetelmät on sovitettu oppilaiden tarpeita vastaaviksi. Opinnäytetyössäni hyödynnän graafisen ilmeen uudistamisessa koulun vanhaa ilmettä. Aitoon edustajan kanssa sovimme, että vanhasta ilmeestä hyödynnetään vihreä ja turkoosi värimaailma. Sen sijaan esimerkiksi taittoista puhuttaessa päädyimme siihen lopputulokseen, että oli parasta tehdä täysin uudet taitot ja olla välittämättä vanhojen oppaiden ulkonäöstä.

Uudistus sisältää uuden logon suunnittelun ja toteutuksen sekä graafisen ohjeen tekemisen koulutuskeskukselle. Graafisella ohjeella tarkoitetaan sitä, kuinka luomiani graafisia elementtejä käytetään jatkossa. Lisäksi tein taittoina opettajan- ja opiskelijanoppaat, jotka noudattavat graafista ohjettani ja myös määrittelevät sitä, sillä graafinen ohjeistus kehittyi ja muuntui taittojen lomassa. Kerron lyhyesti myös lehtimainoksen tekemisestä ja painon kanssa toimimisesta.

Käsittelyosa sisältää logon suunnitteluprosessin kuvauksen ja mietteitä logon kehittymisestä. Kerron myös oppaiden taittamisesta ja niihin liittyvien suunnitelmien muutoksista, yhteistyöstä toimeksiantajan kanssa ja tuntemuksista tosielämän hankkeen parissa työskentelystä. Pohdin kaiken päätteeksi myös ammattillisten taitojeni kasvamista projektin ja opinnäytetyöni tekemisen myötä.

2 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHTIA

2.1 Työn tausta

Alkuperäinen, suppeampi toimeksianto oli tehdä taitto kahteen eri oppaaseen Aitoon koulutuskeskukselle. Pian mukaan toimeksiantoon tuli lehtimainoksen taitto ja myös toive Aitoolta saada vanhentuneesta graafisesta ilmeestä nuorekkaampi. Aitoossa opiskelee nuoria, jotka tarvitsevat tukea opiskelussaan esimerkiksi oppimisvaikeuksien tai kehitysvamman takia. Koulutuskeskuksen ilmeen nuorennus ilahduttaa varmasti myös heitä. Ilmeen nuorennukseen sisältyy logon päivitys, opiskelijan oppaan, opettajien oppaan ja 2012-vuoden vuosikertomuksen taitot, lehtimainos sekä ohjeistus siitä, miten graafisia elementtejä tulee käyttää. Ilmeen nuorentaminen uudistaa myös koulutuskeskuksen identiteettiä. Visuaalinen identiteetti on yrityksen identiteetin näkyvä osa. Visuaalinen identiteetti on siis yritykselle yksi työkalu, jolla voi vaikuttaa imagoon eli mielikuvaan yrityksestä. Identiteetti pohjautuu strategisiin kulmakiviin, yrityksen keskeisiin valintoihin. (Pohjola 2003, 20.)

Visuaalisen identiteetin vaikutuksia miettiessä oli jännittävää alkaa tekemään uudistusta. Aitoon edustajan kanssa käydyissä keskusteluissa sovittiin, että jo olemassa olevasta materiaalista käytettäisiin ainakin samoja värejä, vaikka sävyjä muutettaisiinkin. Aitoon vastuuhenkilöllä oli projektia koskien jonkinlaisia näkemyksiä värien osalta. Aitoon henkilökunnan toiveena oli myös, että vanhasta ilmeestä voitaisiin siirtää jotakin mukaan hienovaraisesti, esimerkiksi logon yksityiskohtia. Lisäksi taittojen selkeyttä haluttiin parantaa. Päämääränä oli Aitoon koulutuskeskuksen kiinnostavuuden lisääminen sopivan graafisen ilmeen avulla.

2.2 Visuaalinen suunnittelu

Visuaalisen linjan tehtävänä on luoda yritykselle, tässä tapauksessa koululle, näkyvä persoonallisuus. Se on koko yrityksen työväline, joka tukee yrityksen identiteettiä ja viestii sen asenteista, arvoista ja tavoitteista. Se myös erottaa yrityksen muista vastaavista yrityksistä. Visuaalisen linjan noudattaminen auttaa yrityksen tunnistamisessa ja muistamisessa. (Pesonen, Tarvainen 2003, 5.) Pohjola (2003, 108) puhuu visuaalisesta identiteetistä, joka muodostuu kaikesta, mitä yrityksestä on silmin havaittavissa. Soili Pesosen ja Juha Tarvaisen mukaan yrityksen visuaalinen linja pitää

sisällään yleensä ainakin tunnuksen tai liikemerkin, eli jonkinlaisen logon, tunnusvärit ja typografian.

Logo on yrityksen nimen vakiintunut kirjoitustapa tietyllä fontilla. Liikemerkki on visuaalinen merkki tai tunnus. Liikemerkki on symboli, joka kuvastaa koko yritystä tai sen osaa. (Pesonen, Tarvainen 2003, 7.) Vain silloin, kun liikemerkki ja logo muodostavat yhtenäisen kuvion, puhutaan logosta. Harhaanjohtavasti usein luullaan, että yritysnimen yhteydessä esiintyvä kuvasymboli eli liikemerkki on logo. Logon tulisi kirjasintyypiltään vastata luonteeltaan tuote- tai yritysbrändin arvomaailmaa ja sen luomia mielikuvia.

Visuaalista ilmettä suunniteltaessa hahmotetaan nimen ja logon ohella myös logon käyttökohteet, joita ovat esimerkiksi pakkaukset eri jakelutien portaisiin, mainonta eri mainosvälineissä sekä myynnin edistäminen kaikkine kampanjamateriaaleineen. Käytännön toimivuuden kannalta on huomioitava logotyypin soveltuvuus painettuna eri materiaaleille ja erilaisiin tarpeisiin. Logon tulisi olla kaikkialla helposti luettavissa ja tunnistettavissa. Logon rakenteen tulee olla selkeä ja yhdenmukainen muun viestintäaineiston kanssa, olivatpa kyseessä kaikkein pienimmät painotyöt tai suurimmat käyntikohteet. (Nieminen 2003, 96.)

Visuaalisen ilmeen suunnittelun takana on paljon työtä, jos jälki on hyvää. Hyvä jälki ja hyvä maku ovat tietysti suhteellisia käsitteitä, mutta yleisesti hyväksi tunnustettu suunnittelu on kovan työn tulosta. On mietittävä, mikä ja millainen yritys on, mitä se tekee ja miten, mistä se on tulossa ja mihin pyrkimässä sekä millaisia mielikuvia visuaalisella viestinnällä halutaan välittää. Yritysidentiteetin käsite liittyy asiaan läheisesti. Yleisesti yritys- ja tuoteidentiteetin kehittäminen mielletään visuaalisuuden näkökulmasta yhtenäisyyden luomiseksi eri viestinnän sovellusten välillä: samojen elementtien toistamisella luodaan visuaalista tunnistettavuutta. (Pohjola 2003, 13.) Visuaalisen suunnittelun tehtävänä on varmistaa ja vahvistaa viestin perillemeno ja rakentaa identiteettiä viestiä välittävälle yhteisölle ja lähetetylle informaatiolle. Se on tiivistetysti kaikkien näkyvien elementtien järjestelyä siten, että ulkoasu palvelee viestin välittymistä. (Pesonen, Tarvainen 2003, 2-3).

2.3 Aitoon koulutuskeskus ja sen identiteetti

Aitoon koulutuskeskus on ammatillinen erityisoppilaitos. Tarjolla on koulutusta opiskelijoille, jotka opiskelevat yksilöllistetyin tavoittein ja tarvitsevat tukea opinnoissaan esimerkiksi kehitysvamman tai laaja-alaisten oppimisvaikeuksien vuoksi. Koulutuskeskus sijaitsee Pälkäneen Aitoossa, Kaakkois-Pirkanmaalla. Valmentavaa koulutusta voi suorittaa myös Tampereen toimipisteessä sekä Ylöjärvellä. (Aitoon koulutuskeskuksen internetsivut 2013, hakupäivä 11.1.2013).

Aitoon koulutuskeskuksesta olen saanut lämminhenkisen mielikuvan, joka perustuu yhteydenpitoon projektiin osallistuvan koulutuskeskuksen edustajan kanssa, Aitoon internetsivuilta lukemiini esittelyteksteihin ja koululta otettuihin kuviin. Aitoon ”mainoslauseissa” tai sloganeissa korostetaan nimen mukaisesti aitoa meininkiä. Nämä seikat kertovat, että opiskelijoiden hyvinvointi on tärkeä osa koulutuskeskuksen toimintaa. Erityisopetuksen luonne ja opiskelijoiden mahdolliset tarpeet onkin hyvä ottaa huomioon myös visuaalisen ilmeen päivityksessä. Tähän pyrin ja tätä painotettiin myös ohjeistuksissa ja graafiseen ulkoasuun kohdistuvissa toiveissa. Taittamani oppaat ovat siksi yleisilmeeltään mahdollisimman selkeitä ja helposti ymmärrettäviä.

2.4 Olemassa olevan materiaalin puutteet

Aitoolla oli käytössä vararehtorin ja opettajien mielestä vanhentunut logo (liite 1), nettisivut, jotka eivät kuitenkaan kuuluneet tähän toimeksiantoon, painotuotteista aikaisemmat opettajien- ja oppilaiden oppaat ja vuosikertomukset sekä lehtimainoksia aikaisemmilta vuosilta. Graafista ohjetta ei ollut saatavilla. Näitä mainittuja materiaaleja lähdin uudistamaan. Lisäksi tein ohjeistuksen, joka koski uusien elementtien käyttöä jatkossa. Vanhoissa materiaaleissa oli puutteita, ja esimerkiksi oppaat olivat pahimmillaan sekavia opastavien sijaan, mikä johtui kuvien asettelusta ja yleisestä johdonmukaisuuden puutteesta.

Vanhan logon väreistä oppilaitoksessa pidettiin, joten otin ne mukaan uudistukseen. Sävyjä muuttamalla löysin Aitoon henkilökuntaa ja itseäni miellyttävän vihreän sävyn, jota käytin logossa, taittojen kansissa ja vaalennettuna sivupohjissa. Vihreän värin säilyttäminen tuntui hyvältä ratkaisulta, koska se on rauhoittava, luonnonläheinen ja

hyvinvointia kuvastava. (Nieminen 2003, 103-105.) Vanhassa logossa kirjoitus oli sävytetty turkoosilla, ja tämän sävyn otin myös mukaan muokaten sitä vain hieman. Turkoosilla korostin muun muassa lehtimainoksen olennaisia tekstejä. Turkoosista sävystä pidettiin Aitoon koulussa. Se on ilmava, raikas ja luovuutta herättelevä väri (Nieminen 2003, 103-105. Värit ja niiden merkitykset, hakupäivä 23.1.2013), joka näiden ominaisuuksien vuoksi toimii hyvin kouluympäristössä.

Vanhan logon pyöreästä muodosta kehitin uuteen logoon ensimmäisen a-kirjaimen. Se on puoliympyrämäinen ja muita kirjaimia suurempi kirjain, jota sanan loppuosa seuraa. Tällä tavalla sain uuteen logoon mukaan jotakin vanhasta logosta, päivitettyinä versiona. (Liite 1)

2.5 Tavoite

Tavoitteenani on ollut Aitoon koulutuskeskuksen visuaalisen ulosannin parantaminen. Pyrin visuaalisen informaation selkeyteen, tyylikkyyteen ja nuorekkuuteen kaikissa toimeksiannon osa-alueissa. Visuaalisen ilmeen pitää perustua yrityksen todellisuuteen eli sen identiteettiin. Muuten kokonaiskuvasta tulee epäuskottava ja sekava. Visuaalinen ilme viestii usein abstrakteilla keinoilla, mutta sisältö ja merkitys kehittyvät aina myös muun viestinnän ja toiminnan kautta. (Pohjola 2003, 20.) Tätä silmällä pitäen olen hakenut keveyttä ja raikkautta logoon, taittoihin, typografiaan ja grafiikkaan. Tietysti sovellan sitä muuhunkin visuaaliseen ulosantiin.

Aitoon edustajan kanssa käydyissä keskusteluissa nousi mielestäni päällimmäiseksi toiveeksi nuorekkuus ulkoasua koskien. Heidän tavoitteenaan on käsitykseni mukaan nuorten mielenkiinnon herättäminen koulutuskeskusta kohtaan. Kuten aikaisemmin todettu, yrityksen visuaalinen ulosanti on erittäin tärkeää ottaa huomioon yrityksen viestinnässä. Viestinnästä suuri osa on visuaalisten elementtien varassa. Jos esimerkiksi ajatellaan kaupoissa myytäviä elintarvikkeita. Omienkin havaintojeni pohjalta olen huomannut, että todella monet kuluttajat ostavat hienoilla graafisilla elementeillä varustettuja hieman kalliimpia tuotteita, verrattuna halvempiin ja halvemmän näköisiin Pirkka- ja Rainbow-tuotteisiin. Monet vain valitsevat laadukkaamman näköisen Valion maidon Rainbow'n maidon sijaan. Toki taustalla on kulutustottumuksetkin, mutta kärjistettynä; olen huomannut itsekkin, että laadukkaamman näköinen myy paremmin, vaikka sisältö saattaisi olla samaa (Pirkka- ja Rainbow tuotteissa usein sama valmistaja kuin kalliimmissa).

Ajattelen, että jos Aitoon tavoitteena on mielenkiinnon lisääminen koulutuskeskusta kohtaan, on minun tehtäväni palkattuna suunnittelijana toteuttaa toive niin hyvin kuin pystyn, laadukkaamman, selkeän ja nuorekkaan ulkonäön kautta. Seuraavissa kappaleissa kerron tavoitteen toteutumisesta tarkemmin.

Olen ajatellut henkilökohtaisena tavoitteenani projektin aikana kehittää osaamistani kaikilla osa-alueilla joita projektissa on mukana. Aikaisemmat kokemukseni graafisesta suunnittelusta ovat olleet kuvittamista ja pienimuotoista taittoa, ja Aitoolta saatu toimeksianto on loistava tilaisuus kehittää taitoja muidenkin osa-alueiden suhteen. Puhumattakaan hienosta lisäyksestä CV:ni sisältöön, on mahtavaa olla mukana näin

laajassa hankkeessa, uudistamassa koulutuskeskuksen ilmettä. Olen sellaisen käsityksen saanut, että suurempien yritysten ja laitosten graafista ilmettä uusitaan melko harvoin, joten tämänkin osalta kyseessä on onnekas tilaisuus jättää jälkeni jo näin varhaisessa elämän vaiheessa graafisen suunnittelun kenttään. Tämän hankkeen myötä saatu tilaisuus on minulle arvokas monella tapaa.

3 PROSESSI

3.1 Logon kehittyminen

Pohjolan (2003, 128) mukaan on mahdotonta antaa selvää sääntöä siitä, pitäisikö yrityksellä olla liikemerkki. Pelkän logotyypin käyttö asettaa korkeita vaatimuksia logon muotoilulle ja sen soveltuvuudelle. Logotyypin voi rakentaa olemassa olevista kirjasintyypeistä. Vaihtoehtoisesti voi muunnella vakiokirjaintyyppettä paremman kokonaisvaikutuksen antamiseksi. Tätä tietämättäni toteutinkin, sillä päädyin itse tekemään logon osittain pohjautuen olemassa oleviin fontteihin.

Ensimmäiset yhteydenotot Aitoolta käsitelivät ensisijaisesti logoa ja sen vaatimuksia. Koska Aitoo on erityisoppilaitos ja koulutus perustuu käytännön tekemiseen ja harjoitteluun akateemisen tai kirjallisen opiskelun sijaan, haluttiin logossakin välttää sellaisia seikkoja, jotka viittaisivat liikaa perinteisten koulujen toimintaan. Aitoon edustajan toiveena oli ennemminkin nuoria opiskelijoita miellyttävä logo kuin jäykkä koululaitoksen tunnus. Siispä ensimmäiset luonnokseni, joissa muun muassa Aitoo-sanan a-kirjain koostui kynistä, tai i oli kynän muotoinen, hylättiin, ja aloin kehittää parempia vaihtoehtoja. Luonnoksissani oli useita tällaisia ideoita ja kokeiluja, jotka vielä luonnosvaiheessa vaikuttivat mielestäni ovelilta. Jälkeenpäin näitä luonnoksia katsoessani huomaan, kuinka heikoilta ne näyttävät suunnitelmallisesti ja graafisesti.

Aloin miettiä, mitkä seikat tekevät hyvän logon. Useissa tapauksissa ja esimerkeissä joita tutkin netistä, oli kuvitettu käsite tai asia johon yrityksen toiminta tai tuotanto liittyi. Esimerkiksi viinitilojen logoissa oli usein mukana viinipullo tai –lasi. Oli helppo keksiä esimerkkejä tuollaisista logoista, jotka liittyivät johonkin näkyvään, mutta Aitoon kohdalla oli kyse kuitenkin näkymättömästä. Aitoo käsitteenä on konsepti. Jokin on aitoa; sitä tuskin edes voi kuvata millään konkreettisella. Ainakaan mitään ovelaa en keksinyt logon merkiksi eli kuvioksi. Vaarana oli myös se, että jos alkaisin liikaa kikkailla merkin kanssa, tulisi siitä mahdollisesti tyhjänpäiväinen lisäke, joka ei palvelisi logon tunnistettavuutta tai ymmärrettävyyttä. Näiden kahden asian saavuttaminenhan on logon tärkeimpiä tehtäviä, ainakin nykyaikaisten graafikoiden mukaan. (Cass 2009, Dinehart 2012, hakupäivä 15.1.2013)

Internetin logosuunnittelusivustoja selaillessa huomasin, että kaikissa joissa oli typografiaa mukana, näytti usein siltä että siihen oli panostettu jopa kuviota eli merkkiä enemmän. Ajattelin aluksi pelkkää merkkiä, luoda jonkin uniikin ja kiinnostusta herättävän merkin, joka ei välttämättä tarvitsisi lisäksi logoa (tekstiä) toimiakseen ja ollakseen vahva, Niken, Applen, Shellin ja muiden tyyliin. (Pesonen & Tarvainen 2003, 7.) Tässä oli ongelmana se, että luodessa uutta identiteettiä koulutuskeskukselle on tärkeää, että koulutuskeskus tunnistetaan ja että logokin palvelee tunnistettavuutta.

Olisi vaikeaa luoda Niken kaltaista tunnistettavuutta tyhjästä ja pelkällä merkillä. Koulutuskeskus ei ole sama asia kuin vaatebrändi, eikä niiden toiminta ole samanlaista. Hyvä esimerkki abstraktia käsitettä kuvaavasta logosta on Siviilipalveluskeskuksen logo, joka koostuu kahdesta erivärisestä c-kirjaimen muodosta, joiden väliin negatiiviseen tilaan muodostuu s-kirjain. Mielestäni se on selkeä, oivaltava ja toimiva abstraktin käsitteen tunnus.

Aitoon puolesta toivottiin loppujen lopuksi enemmän logoa, joka olisi pelkkä kirjoitus, eli tarkemminkin liikemerkki. Aloitin luonnostelun Adoben Illustratorilla sen säädettävyyden takia. Illustratorilla työskennellessä vektorigrafiikka ja sen skaalautuvuus on iso etu. Vaikka Illustrator ei ole itselleni tutuin digitaalinen työkalu, oli sillä kätevä tehdä muutoksia tekstiin. Kuvioista tai tässä tapauksessa työstettävästä tekstistä sai yhden valikon kautta tehtyä ”viivapiirroksen”, jonka muotoa pystyi säätämään kuvion reunojen pisteistä vetämällä. Tällä tavalla työstin ehdotuksia, ja lopulta piirsin logon itse pelkällä kynä-työkalulla Illustratorissa.

Piirtämäni logon ulkoasu pohjautui osittain muutamiin hyväksi havaitsemiini fontteihin niiden selkeyden ja minua miellyttävän ulkoasun takia. Kynä-työkalu luo Illustratorissa ja Photoshopissa polun, jonka kaaria voi muokata mieleisekseen ja sitten täyttää millä värillä haluaa. Tällä tavalla Illustratorin avulla syntyi Aitoon logo: pientä a-kirjainta, joka on suurempi kuin sanan muut kirjaimet, seuraa kirjaimen päätteestä yhteenliitettynä loput Aitoo-sanasta, ja jälki on lähellä kaunokirjoitusta.

Logossa pidin itse tärkeänä selkeyttä. Oikeastaan se, että en onnistunut kuvittamaan logoa millään keksityillä ylimääräisillä koristeilla, vain palveli selkeyden tavoittelussa. Kävi selväksi että Aitoolla haluttiin persoonallisuuden näkyvän logossa jollakin tapaa. Samalla haluttiin kuitenkin varoa ”kotikutoisuutta”, joka vanhassa logossa (liite 1.) oli

mukana. Vaikka aluksi puolsin vahvasti valmiita fontteja niiden hienouden takia, oli hyvä että päädyin lopulta luomaan logon itse kirjoitetun näköiseksi. Siitä tuli omanlaisensa, selkeä, eikä se heti luo mielikuvia koululaitoksesta. Asiakaskin tykästy siihen. Logo toimii pienennettynä menettämättä luettavuuttaan, ja sekä mustavalkoisena että väritettynä yksinkertaisuutensa vuoksi. Logon kasvutarinakin oli ytimekäs; jo varhaisessa vaiheessa luonnoksista nousi esille perusta tälle lopulliseksi valitulle logolle, ja Aitoolta jopa toivottiin että lopettaisin muiden ehdotusten työstämisen ja keskittyisin tämän henkilökunnan puolesta parhaaksi valitun logon paranteleamiseen ja valmisteleamiseen käyttöä varten.

Logon saatua Aitoon hyväksynnän, huomasin siinä pieniä ongelmia joita halusin korjata. Esimerkiksi i-kirjaimen pisteen kaarevuus häiritsi pitkään, mutta päätin lopulta suoristaa sen ja tehdä näin kirjaimesta ryhdikkäämmän ja yhtenäisemmän muun sanan kanssa. Samoin sanan/logon loppuosa oli aluksi alempana kuin alkuosa, ja tätäkin seikkaa korjasin myöhemmin hienovaraisesti. Muutoksia ei jälkikäteen ja niiden taustoja tietämättä osaa ajatellakaan, mutta minua tekijänä ne häiritsivät. Logon korjaaminen ja hiominen kuitenkin siirtyivät muutamilla viikoilla taittojen teon takia.

Logoa työstin koko projektin ajan melko vapaamuotoisesti, korjailin ja muokkasinkin logoa aina taittojen teon tai vapaa-ajan välissä kun huomasin siinä jotain, mikä ei miellyttänyt itseäni. Esimerkkinä edellä mainittu i-kirjaimen piste. Logon kehitymisestä kirjoittaessa tuntuukin, että on hyvä mainita sen monimuotoinen ja pitkä elinkaari. Logo ei siis tullut kerralla valmiiksi, vaikka parhaaksi valittu luonnos löytyikin pian luonnostelun aloittamisesta.

3.2 Taitot

3.2.1 Oppaat, vuosikertomus ja painoon toimitus

Logon jälkeen taittoja aloittaessani ja oppaiden ja vuosikertomuksen kansia tehdessäni keksin hyödyntää logoa ja samalla parantaa yhtenäisyyttä grafiikoiden suhteen. Säättäessäni Aitoon vuosikertomuksen kansien grafiikan resoluutiota huomasin, että logossa olevasta a-kirjaimesta saattaisin saada toimivan kannen (liite 2.). Grafiikaksi kanteen tuli siis suurikokoinen a-kirjain koko kannen korkeudelta. A on valkoinen ja sen ympärillä on keltaiseen vivahtavaa vihreää, ja oikeassa reunassa on sivun korkuinen valkoinen kaistale tuomassa tyhjää tilaa. Oppaiden sisäsivujen oikeassa reunassa olevaan tyhjiin tilaan sijoitin tekstien mukana toimitetut valokuvat. Oli vaikeaa keksiä kuville hyvää kohtaa sivuilta, mutta Aitoon edustajan pyynnöstä kuvat sijoitettiin joka sivun oikeassa reunassa olevaan tyhjiin kaistaleeseen. Aiemmissa vuosikertomuksissa kuvat olivat olleet sekavasti ympäri sivuja. Tätä haluttiin välttää uusissa oppaissa, joten tyhjän tilan käyttö tuntui parhaalta valokuvien sijoituspaikalta.

Vanhan logon vihreä väri haluttiin sisällyttää mukaan uuteen ilmeeseen. Muutin vihreän sävyä mielestäni raikkaammaksi, ja teimme koulun edustajan kanssa tiiviisti yhteistyötä puhelimitse, jotta kansikin saatiin oikean sävyiseksi ja miellyttäväksi. Vihreän sävyn liitin mukaan graafiseen ohjeistukseen RGB- ja CMYK-arvoineen. Samalla keksimme, että sivujen taustalle voisi mielenkiinnon sekä yhteneväisyyden vuoksi laittaa saman grafiikan kuin mikä kannessa on, mutta vähän himmeämpänä. Liitin grafiikan vuosikertomuksen sivujen taustalle himmennettynä. Kuvien sijoittaminen oikean reunan valkeaan kaistaleeseen keksittiin myös puhelinkeskustelun aikana. Kuvia tuli joka sivulle, joten niille haluttiin Aitoon puolesta selkeä paikka. Puhelinyhteys ja kommunikointi puolin ja toisin oli koko prosessissa tärkeää, ja sain paljon hyviä neuvoja ja toiveita taittoa koskien.

Opiskelijan ja opettajien oppaita taittaessani huomasin, kuinka tärkeää on ottaa huomioon pieniä yksityiskohtia tekemisessä. Muutama minulle toimitettu kuva piti vaihtaa, koska niissä saattoi joku esiintyä vähemmän edustavasti tai kuva ei vain sopinut kyseiselle sivulle. Oli muutamia tällaisia tapauksia, jotka Aitoolla huomattiin mutta joista en itse voinut tietää, kuten koulun henkilöiden toiveita kuvien käsittelyä ja asettelua kohtaan; joku halusi kuvat tiettyyn järjestykseen tai ei halunnutkaan kuviaan

mukaan. Minulle toimitettiin aina sivukohtaisesti tekstit ja kuvat, ja tällaiset kirjoittamattomat yksityiskohdat tulivat selville puhelimessa. Puhelinyhteyden välittömyys oli tärkeä korjauksia ja kuvien asettelua tehdessä. Puhelimitse neuvottelimme, mitä kuvia valitaan lopulta mukaan ja kuinka tekstiä voisi selkeyttää. Puhelimen välityksellä oikaistiin myös kiireessä tapahtuneita kirjoitus- ja lausevirheitä. Aitoon yhteyshenkilöllä oli selkeät näkemykset siitä, mitä otettiin mukaan lopullisiin taittoihin ja osittain siitäkin, miltä ulkoasun tuli näyttää.

Ennen oppaiden painattamista olin yhteydessä painoon, ja tässä vaiheessa selvisi että oppaiden taittotiedostoihin täytyi tehdä vielä useita korjauksia. Kysymys oli jopa satojen kappaleiden painoeristä, joten kaikki virheet täytyi korjata ennen kuin fyysisiä kopioita alettiin luomaan. Korjattavaa oli esimerkiksi kuvien asettelussa: joidenkin kuvien reunasta saattoi tulla vähän taustan valkoista läpi, jotkin kuvat taas eivät yltäneet bleed-marginaaleihin saakka, joilla painotalot siis käsittelevät leikkauksia sivukohtaisesti. Vaadittava bleed on yleensä 5 mm per reuna, eli kuvan pitää ylittää työskentelyalue sen verran hyvän leikkaustuloksen saamiseksi. Joillakin vuosikertomuksen sivuilla teksti meni liian lähelle alareunaa, käytössä kun oli vain yksi sivu per ”tarina” eli kirjoitus siitä mitä vuoden aikana oli tapahtunut. Jokaisen tarinan vieressä oli lisäksi 1-4 aiheeseen liittyvää valokuvaa.

Painon yhteyshenkilöiden kanssa keskustelimme puhelimitse ja kävimme läpi mahdollisia ongelmia. Bleedin riittämättömyyden lisäksi ongelmia aiheutti esimerkiksi oppaisiin tulevien valokuvien vaihteleva laatu: osassa kuvia oli eri väriprofiili kuin toisissa. Kuvat oli ilmeisesti otettu erilaisilla pokkarikameroilla, joten kuvien yhdenmukaistamisessa riitti työtä. Opiskelijan oppaastakin kävimme useita sähköpostikeskusteluja, kun etsimme internetiä myöten hyvää kuvituskuvaa eräälle sivulle. Lopulta kuvituskuva hyväksyttiin pienen muokkaamisen jälkeen.

Taitoin oppaasta n. kolmikymmensivuisen niteen pdf-muodossa ja lähetin sen Aitoon hyväksynnän saatua painotalolle. Painotalolta tarkistettiin teknisiä seikkoja, kuten bleedejä, asettelua ja sivujen marginaaleja. Odottelin painosta soittoa, jotta saisin kuulla onko taitossa mahdollisesti korjattavaa. Jopa pari päivää tuli ylimääräistä tekemistä painon kanssa työskennellessä ja pikkuvirheitä korjaillessa, sillä se työntekijä, joka hoiti Aitoon asioita, ei ollut joka päivä paikalla. Painotalolle, joka hoiti oppaiden printtaamisen, tuli soiteltua ja otettua vastaan soittoja noin parina päivänä varmaan

kuusi kappaletta. Kaikki virheet saatiin lopulta korjattua, mutta tuli huomattua kuinka tärkeää on tarkistaa joka ikinen pikkujuttu, ja huomioitavaa on siltikin vielä enemmän.

Näin jälkikäteen ajatellen painoon lähetys on taittoja tehdessä varmaankin mutkikkain juttu tekniseltä puolelta, olettaen että suunnittelu ja ohjelmat joilla työt tehdään ovat hallussa. Painossa voi tulla vastaan lukuisia asioita, jotka pitäisi muistaa. Pesonen ja Tarvainenkin (2003, 386.) kertovat, että dokumentit täytyy tarkistaa hyvissä ajoin ennen painoon toimittamista, jotta vältettäisiin ongelmat. Vuonna 2003 ilmestynyttä teosta lukiessa huomaa, että tietysti asiat ovat hieman muuttuneet ja ehkä helpottuneetkin osittain uudistuneiden ohjelmien myötä. Perusasiat pitää kuitenkin aina muistaa.

Teoriassa siis oikein hyvä ohje ja mielessä pidettävän arvoinen. Silti taitoissa löytyy aina jotain pientä vikaa, ja virhepotentiaali vain kasvaa, kun puhutaan monien sivujen taitoista. Korjattavaa löytyy aina, ja uskoakseni se johtuu juuri siitä, että on tarkistettava niin monia asioita joiden määrä vain kasvaa taiton edistymisen mukana. Painon kanssa toimiessa opin, että ainakin seuraavat perusasiat pitää tarkistaa jos taitossa on mukana kuvia. Kuvien väriprofiilit: joko CMYK- tai RGB-värit. Yleensä CMYK jos painetaan paperille, RGB on perinteisesti tietokoneita varten. Resoluutiona yleensä vaaditaan 300 pikseliä tuumalta tarkan jäljen saamiseksi, vähintään 150 riippuen kuvan koosta, sekä gamut-varoitukset on hyvä tarkistaa jotta värit tulostuvat oikein eikä painokoneelle tule ongelmia sen kanssa.

Gamut-varoitus näyttää alueet väreissä, joita varten painokoneet eivät pysty sekoittamaan oikeaa väriä, ja ongelman voi korjata vaikkapa laskemalla kontrastia kyseisestä väristä. Sitten on kuvien asettelu kysymys, kuten mihin ne sijoitetaan ja missä ne näyttävät hyvältä mutta eivät vie liiaksi huomiota. Tässä oli vain perusosa kuvien ongelmista, lisäksi on tietysti myös sisällöllisiä seikkoja liittyen siihen, sopiiko jokin kuva tietyn tekstin kanssa ja niin edespäin.

Tekstikin vaatii tarkistamista: oikolukua, fonttikoon tarkistamista, rivivälien tarkistamista, ylimääräisten välilyöntien poistamista, tavutusten mahdollista korjausta - tietokoneiden tavutusten tarkistus saattaa toimia kummallisesti, sekä yleistä ”mittaamista”, jotta tekstialue näyttää visuaalisesti miellyttävältä sivulla. Tälläkin seikalla on suuri vaikutus Merja Salon (2000) mukaan, kuten hän Imageware – kuvajournalismi mediafuusiossa –kirjassaan mainitsee. En ollut ajatellutkaan, että

tekstialue voisi toimia kuvaelementtinä, ja tieto tuli painoon laittamista ajatellen minulle liian myöhään. Painotalojen kanssa on jännittävää toimia, ja uskoisin, että kuvataiteen tai suunnittelun ammattilaisellekin he keksivät aina uusia mutkia joita suoristaa - varmaankin harva dokumentti menee sellaisenaan läpi.

Lähdekirjallisuudesta oli kuitenkin hyötyä taittojen aikana: laskeskelin oppaiden sivujen kirjainten määrää per rivi, perustuen määritelmään jonka mukaan silmän tottumusten perusteella ihanteellinen rivin pituus on 55-60 merkkiä. Sillä saisi siistit, tasaiset sanavälit suomenkieliseen tasapalstaan. (Itkonen 2007, 84.) Fontiksi valitsin useiden kokeilujen kautta pitkissäkin teksteissä luettavuudeltaan hyvän, päätteellisen antiikvafontin, Fjordin. Fjord on melko lähellä Times New Romania, mutta kuitenkin sen verran erilainen että se tuo mukaan persoonallisuutta. Antiikvafontit on kehitetty juuri kirjoja varten, pitkiin teksteihin. Niiden viivakontrasti on riittävä antamaan tekstille eloisuutta, mutta ei niin vahva, että se alkaisi häiritä ja väsyttää lukijaa. (Itkonen 2007, 32.)

On harmi, että oppailla oli niiden tekemisen aikaan todella kova kiire. Toimeksiantoni alkoi 2012 vuoden alkupuoliskolla, ja oppaiden taitot olivat ensimmäiset jotka Aitoon tarvittiin valmiiksi, jotta ne ehtisivät ajoissa opiskelijoille ja opettajille. Osittain ilta- ja yötoiksi menneissä taitoissa saattaa muutamalla sivulla näkyä kiire, sillä kaikille sivuille en ehtinyt antaa huomiota tarpeeksi. Esimerkiksi kuvien asettelua olisin miettinyt tarkemmin, jos aikataululta olisin ehtinyt. Kuville olisin voinut jättää enemmän tilaa tai järjestellä niitä visuaalisesti parempiin paikkoihin. Joidenkin sivujen lauseet tai sanat saattavat vaihtaa riviä turhan aikaisin tai myöhään, ja myös rivivälit vaihtelevat mielestäni liian satunnaisesti.

Kuvia tuli sisällysluetteloa lukuunottamatta jokaiselle sivulle, ja olikin tärkeää saada ne mukaan järkevästi ja selkeästi. Aitoon henkilökunta halusi, että joka sivulla olisi myös kuvia, mikäli se olisi mahdollista. Kuvilla oli tärkeä rooli vuosikertomuksessa ja opiskelijan oppaassa; myös Aitoon koulutuskeskuksen opiskelijat haluavat tietysti tutkia kirjasia ja nähdä kuvienkin kautta helposti koosteen siitä, mitä kaikkea on tullut vuoden aikana tehtyä. Kuvien valikoinnissa onnistuin mielestäni hyvin. Avuksi oli sekin, että Aitoon edustajalla oli selkeät näkemykset kuvien asettelusta, vaikka en itse ollutkaan täysin tyytyväinen asetteluun. Minusta ne olisivat voineet olla muutamissa eri kohdissa sivua, kuitenkin säilyttäen selkeyden asettelussa. Viime vuosina Aitoon

vuosikertomukset ovat kuulemma olleet todella sekavia ja turhan värikkäitä, johtuen osittain siitä, että niitä ei ollut kukaan ammatilainen kasannut. Kuvat saattoivat olla vinossa joka sivulla, joten kokonaisuus oli sekava. En väitä, että itse olisin vielä alle kymmenen taiton kokemuksella kilpailemassa missään taittajien turnauksissa, mutta olen tyytyväinen vuosikertomuksen ja oppaiden ulkoasuun. Kun vielä ottaa huomioon, että taitoilla oli deadline usein viikon parin päässä ja ladottavaa oli yli kolmekymmentä sivua kuvineen, selvisin haasteista kunnioitettavasti.

3.2.2 Lehtimainos

Lehtimainos (liite 3) oli palstatilaa ajatellen suurikokoinen. Mainoksessa mainostettiin vapaasti valittavina opintoina tulevia eläintenhoitolinjoja. Kun puhuimme mainoksen sisällöstä, minulle kerrottiin näistä linjoista ja muun muassa vuorovaikutuksesta hevosten kanssa. Mainoksen piti olla jotain huomiota herättävää ja selkeää, joten sain idean tehdä ja käyttää hevosen siluettia mainoksessa. Ideasta pidettiin Aitoonkin puolesta sen selkeyden takia.

Tähän mennessä logo ja oppaiden kansien ja sivujen taustalla oleva iso a-kirjain olivat jo selvillä, joten yhdistin mainokseen samaa suunnittelua ja sijoitin a-kirjaimen taustaksi siluettille. Taustan a-kirjaimen värinä oli himmennetty vihreä, joka kuitenkin lopulliseksi valitusta vihreästä poikkesi sävyltään. Turkoosia (katso 2.4) käytin tehostevärinä väliotsikoissa ja huomionarvoisissa tekstipätkissä, kuten yhteystiedoissa. Tehostevärejä on hyvä käyttää selkeästi ja ”oikein” yhdessä yrityksen muun markkinoinnin kanssa, jotta värit yhdistyvät asiakkaiden mielissä juuri kyseessä olevaan yritykseen. (Nieminen 2003, Pesonen, Tarvainen 2003.) Lehtimainoksessa ja sen jälkeisissä julkaisuissa käytössä olivatkin nuo kaksi väriä: vihreän tietty sävy, jonka määrittelen tarkemmin graafiseen ohjeeseen, sekä turkoosi, jota olen käyttänyt hillitymmin, etupäässä korostusvärinä.

Aitoon puolesta minulle annettiin vapaat kädet mainoksen ulkoasua koskien. Päätös käyttää koristeellisenä elementtinä siluettia, joka tukisi mainoksessa olevaa tekstiä ja sommittelua, syntyi heti kun kuulin, että ainoana vaatimuksena olisi katseen vangitseminen lehden sivulla. Idea oli siis ensimmäinen luonnokseni mainokselle, emmekä Aitoon edustajan kanssa nähneet syytä muokata sitä. Luonnoksesta pidettiin heti. Hyvä kuvitus on yhtä aikaa informatiivinen ja dekoratiivinen: se välittää

tarpeellisen viestin ja samalla jäsentää ja rikastuttaa ulkoasua. (Pesonen, Tarvainen 2003, 47.)

Mielestäni hevosen siluetin käyttäminen hevostenhoito-linjaa mainostettaessa oli hyvä idea. Lopputulos on mielestäni erilainen kuin perinteiset koulujen mainokset lehdissä, sekä mieleenjäävä suuren kuvan ansiosta. Painoon lähetyksessä ja painon kanssa toimiessa ei lehtimainoksen kohdalla ollut ongelmia. Teksti tuli ulos hyvänä ja tarkkana, vaikka se sanomalehtipaperille painettiinkin, ja kuvalliset elementit olivat sellaiset kuin pitikin. Mainos onnistui hyvin.

3.2.3 Typografia

Fonttina lehtimainoksessa käytin Quicksandia, koska korostuksiin tarvittiin lihavointia ja mainokseen haluttiin pienenäkin toimiva ja luettava fontti. Vaikka tein muut taitot sisällyksien kohdalla Fjord-nimisellä, päätteellisellä antiikvafontilla, lehtimainoksen päätin toteuttaa Quicksandilla, joka on siis päätteetön groteskifontti. Jälkeenpäin ajatellen tämä oli lähinnä kokeilunhalua, mutta siinä vaiheessa en vielä ollutkaan päättänyt käyttää Fjordia.

Viestinnässä käytetään eniten antiikvaa ja groteskia. Groteski on tasavahvaa tai lähes tasavahva päätteetön kirjaintyyppi. (Itkonen 2007, 50.) Antiikva on päätteellinen ja groteskia ilmaisuvoimaisempi ja persoonallisempi. Se on asiallinen ja spekulatiivinen kirjaintyyli sekä se yhdistetään konservatismiin ja arvovaltaisuuteen. Leipätekstiin sopii hyvin myös selkeä, pitkiin teksteihin sopiva groteskifontti. (Itkonen 2007, 53.)

Lehtimainokseen tuntui sopivan parhaiten groteski, eikä se yhden sivun mittaisena tuntunut olevan vaikeasti luettava tai sekava. Quicksand itsessään näyttää hyvin rauhalliselta. Sen lisäksi lehtimainoksessa debytoinut ja vain siihen jäänyt PTF Nordic – fontti oli käytössä vain otsikoissa. Mainoksen jälkeen tuntui siltä, että ei ole tarvetta kolmannelle fontille, vaan kaksi riittää ja pitää yllä selkeyttä.

Kirjaintyypeistä päädyin käyttämään asiakkaankin kannustamana Quicksandia ja Fjordia. Koska asiakaskin piti näistä fonteista, päätin määritellä ne graafiseen ohjeistoon Aitoon uudistettuun typografiaan kuuluvina. Mikäli Fjord ei täytä kaikkia toiveita, kuten lihavoinnin tai kursivoinnin tarpeita, voi vaihtoehtoisesti käyttää hyvin lähellä

olevaa Times New Romania, jolla varmaankin suurin osa kirjoista ja tämä opinnäytetyökin on kirjoitettu. Oppaiden jopa kolmekymmensivuiset taitot on tehty käyttäen Fjordia; otsikoissa suuremmalla kirjainkoolla, leipäteksteissä normaalilla 12-koolla. Ainakaan kokonaisilme ei rikkoutunut typografian takia, ja luettavuus säilyi. Itse ohjeistoon valitsin otsikkofontiksi Quicksandin, ja noin kymmenen sivun mittaisessa ohjeistossa se toimiikin hyvin tuoden vähän vaihtelua ulkoasuun. Kokonaisuus on kuitenkin kahden fontin varassa.

Pääasiassa kahta fonttia käyttäen saavutetaan selkeän ilmeen lisäksi helppokäyttöisyys: kun Aitoolla myöhemmin tehdään tekstiä julkaistavaksi, on helppo valita Quicksandin ja Fjordin välillä, eli valintoja ei ole liikaa. Kuten graafiseen ohjeistoon määrittelen, antiikvafontti Fjordia suosittelen Aitoolle käytettäväksi pidemmissä teksteissä helppolukuisuutensa vuoksi ja groteskifontti Quicksand saisi jäädä periaatteessa vain otsikkokäyttöön. Tällainen käyttö tekee ulkonäöstä selkeän ja helppolukuisen, uskon että Aitoollakin arvostetaan näitä seikkoja.

3.3 Graafinen ohjeisto

Graafinen ohjeisto tarvitaan, jotta visuaalinen linja pysyisi yhdenmukaisena. Graafinen ohjeisto on selkeä opas koko yrityksen henkilöstölle: se kertoo, kuinka tyyliä tulee noudattaa. Siinä kerrotaan myös, kuinka yrityksen ilmettä sovelletaan erilaisissa käytännön tilanteissa. Aitoon graafinen ohjeisto ei ole mikään massiivinen opus, koska kyseessä ei ole monikansallinen superyritys useine viestintäkanavineen, vaan suppeampi ohjeisto riittää selvittämään kaiken olennaisen.

Graafiseen ohjeistoon sisältyy ainakin liikemerkin/tunnuksen kuvaus ja ohje siitä, kuinka sitä käytetään eri yhteyksissä, tunnusvärit määriteltynä CMYK- ja RGB-väreissä ja värien käyttöyhteydet, käytettävät kirjasintyypit ja ohje siitä, mitä fonttia käytetään missäkin yhteyksissä. Se sisältää mahdollisesti myös malleja lomakkeista, käyntikorteista, kirjekuorista sekä liikemerkin käytöstä. (Pesonen, Tarvainen 2003, 6.)

Toteutin ohjeistuksen viimeiseksi, sillä se tuntui sopivalta lopetukselta projektille. Graafista ohjetta oli mielenkiintoista koota, koska siinä piti ottaa huomioon tulevat käyttäjät ja se, että he eivät välttämättä ole kuvataiteen ammattilaisia. Lisäksi täytyi miettiä omia valintojaan, tarkistaa logojen ja graafisten elementtien värikoodeja RGB-, CMYK- ja jopa Pantone-väreinä, jotka olivat vähän kiven alla Illustratorin valikoissa. Pantonella värit on määritelty CMYK-sekoituksina valmiiksi, joten tarkistamalla halutun Pantone-väriin, yleensä ”koodin” eli väriin nimen mukaan, kuten PMS 339 C, saadaan eri (paino)paikoissa aikaan sama värisävy. (Wikipedia, hakupäivä 24.1.2013.)

Ohjeistuksen kokoaminen oli erilaista aikaisempiin töihin verrattuna, koska päätökset ja ohjeet piti suurimmaksi osaksi kirjoittaa itse, ytimekkäästi, sen sijaan että olisin latonut valmista tekstiä kuten oppaita tehdessäni. Katsoin suuntaa antavaa mallia ohjeistuksen kasaamiseen muun muassa minulle lähetetystä Bovalliuksen ammattiopiston graafisesta ohjeesta jonka oli koonnut Jarno Virtanen, sekä muutamista opinnäytetöistä, joissa oli toteutettu myös graafinen ohjeisto. Liitin mukaan myös pakatut Quicksand- ja Fjord-fonttitiedostot, jotta ne voi asentaa ja hyödyntää myöhemmin Aitoon tulevaa grafiikkaa ajatellen. Mukaan liitin myös graafisia elementtejä kuten yläosan ja alaosan kaaret. Ohjeiston mukana siis toimitetaan yleensä tarvittavat materiaalit aineiston hyödyntämiseen jatkossa. Tätä varten kaikki kuvat, fontit ja värikoodit on toimitettu sen kanssa.

3 POHDINTA

Läpi käyty projekti oli haastava, koska tein ensimmäistä kertaa näin mittavaa uudistus- ja suunnittelutyötä. Aikaisemmat kokemukseni graafisesta suunnittelusta ovat olleet kuvittamista, animointia ja pienimuotoista logojen toteuttamista. Opin enemmän siitä, miten iso projekti pidetään mielessä, koska paperille suunnitelman tekemisessä olen edelleen melko laiskanpuoleinen. Lähinnä teen itselle vinkkejä tekstien tai kuvien viereen. Kiirettä oli varsinkin alkupuolella sen verran, että stressi kasvoi huomattavasti. Muutamat kerrat menivät iltatöissä taittoja viilaillein ja rehtorin kanssa jutellessa muutoksista, sekä tietysti painon kanssa toimiessa. Projekti kuitenkin suuremmilta osin pysyi hyppysissä, vaikka hallinnan puutetta välillä saattoi esiintyäkin.

Tavoitteena oli tehdä nuorekas ilme ja ulkonäkö kaikelle mitä projektiin kuului. Nuoruuttani pidettiin materiaalien suunnittelussa vahvuutena. Minun lisäkseni lopulliseen graafiseen ilmeeseen vaikuttivat tietysti myös asiakkaan mielipiteet, tarpeet ja toiveet. Mukana olivat vanhasta logosta värit ja muotokieli, kuten a-kirjain taittojen kannessa. Väreistä sain mielestäni toimivat, vihreän sävystä tuli arvokkaan oloinen ja raikas sekä moderni. Kuvioinnit, joita alussa logoa suunnitellessa yritin lisätä mukaan, alkoivat tuntua turhilta, kun nykyisen tyylliset ideat selkenivät ja toteutuivat.

Asiakkaan mielipiteet olivat hyviä ja suuntaa antavia. Niiden ansiosta oli helpompi kiteyttää ajatuksissa se, mitä asiakas halusi. Logoon Aitoon henkilökunta mieltyi nopeasti ja oppaat näyttivät mainioilta; niitä olivat koululla kehuneet sekä oppilaat että opettajat. Graafisen ohjeiston tekeminen melkein kokonaan itse oli jännittävää. Sen piti olla informatiivinen ja tiivistetty paketti ajatuksia ja säännöksiä materiaalin käytöstä. Oli opettavaista koota ohjeisto alusta asti.

Loppujen lopuksi olen hyvin tyytyväinen ensimmäiseen itse luomaani suureen graafiseen ilmeeseen, ja vieläpä merkittäväälle asiakkaalle. Mielestäni onnistuin projektin aikana ilmenneistä hidasteista ja ongelmista huolimatta saavuttamaan asetetun tavoitteeni, ja samalla olen siihen itse tyytyväinen. En alkujaan epäillyt, ettenkö selviäisi projektista, joka sisältää näinkin monia osa-alueita. Opin kaiken tekemisen lomassa, että epäilevin mielin ei pidä aloittaa projekteja. Osasin silti yllättää itseni tuloksella; ensimmäiseksi graafiseksi kokonaisuudekseni se on minusta hallittu ja tyylikäs. Aitoon visuaalinen puoli on nyt mielestäni selkeämpi ja yhtenäisempi kuin

aikaisemmin, ja sen tekeminen ja opinnäytetyön kirjoittaminen olivat hyvin opettavaisia ja arvokkaita prosesseja, ja olen ylpeä selviytyttyäni niistä kunnialla. Sain myös lisää kokemusta graafisesta suunnittelusta, joka on erittäin mielenkiintoista ja sydäntäni lähellä, sekä asiakkaan kanssa toimimisesta.

Graafista ilmettä viimeistellessäni huomasin, että projektin aikana oli tullut vastaan paljon tuttua, kuten mainoksen tekemistä, josta olen saanut kokemusta muun muassa Kitacon-tapahtumien julisteiden tekijänä sekä aikaisemmista kuvitustöistäni. Myös fontteihin olen tutustunut omalla ajallani sen verran, että osaan mielestäni hyvin arvioida, minkätyylistä fonttia erilaiset tilanteet kaipaavat. Täysin uusia asioita minulle, joista sain paljon tärkeää kokemusta, oli graafisen ohjeistuksen valmistaminen sekä pitempien tekstien taittaminen.

Projektin valmistuttua huomaa selvästi, että osaan hallita samanaikaisesti suurempia kokonaisuuksia projektityöskentelyssä. Aikataulutukseni on edelleen hajanaista tai vain päänsisäistä, mutta selvisin siitä huolimatta töistä. Jos en muuten oppinut hyödyntämään kirjoitettuja aikatauluja, niin ainakin nyt tajuan, että niiden tekeminen ja projektin etenemisen seuraaminen niiden avulla olisivat minulle eduksi.

LÄHTEET

Cass, Jacob 2009. What makes a good logo? Hakupäivä 15.1.2013.

<<http://justcreative.com/2009/07/27/what-makes-a-good-logo/>>

Dinehart, Jennifer 2012. What makes a good logo? Hakupäivä 15.1.2013.

<<http://www.business2community.com/marketing/what-makes-a-good-logo-0124046>>

Hintsanen, Päivi 2007. Värit ja niiden merkitykset. Hakupäivä 23.1.2013.

< <http://www.coloria.net/index.htm>>

Itkonen, Markus 2003, 2004, 2007. Typografian käsikirja. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.

Lindholm, Laura 2011. Kultarinki Hoivapalvelut Oy:n graafisen ilmeen uudistaminen. Opinnäytetyö. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu, Tornio.

Nieminen, Tuula 2003. Visuaalinen markkinointi. Helsinki: WSOY.

Pesonen, Soili & Tarvainen, Juha 2003. Julkaisun tekeminen. Jyväskylä: WS Bookwell.

Pohjola, Juha 2003. Ilme. Visuaalisen identiteetin johtaminen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Salo, Merja 2000. Imageware – kuvajournalismi mediafuusiossa. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Wikipedia. Hakupäivä 24.1.2013

<https://fi.wikipedia.org/wiki/Pantone_Matching_System>

LIITTEET

- Liite 1. Kuvat logoista, vanha ja uudet
- Liite 2. Opiskelijan oppaan kansi
- Liite 3. Lehtimainos

Liite 1

Logot

Vanha logo

Uusi logo, musta versio

Uusi logo, sellaisella vihreän sävyllä, joka neuvotteluissa valittiin osaksi kokonaisuutta.

Vihreän sävy on jotain vanhan logon sävyjen välimaastosta.

Liite 2

Oppaan kansi

AITOON KOULUTUSKESKUS

Opiskelijan
opasLukuvuosi
2012-2013

Aitoon

Liite 3

Lehtimainos

TULE OPIskelemaan – AITOO TALLI-MEININKIÄ!

Aitoon koulutuskeskuksessa valmentavaa koulutusta järjestetään seuraavasti:

- ammatilliseen perustutkintokoulutukseen (Valmentava I)
 - työhön ja itsenäiseen elämään (Valmentava II)
- valmentavana ja kuntouttavana opetuksena ja ohjauksena.

Uuden yritysysteistyöme käynnistyessä tarjoamme:

Valmentava koulutus – painotuksena eläintenhoito

Käynnistämme ensi lukuvuonna 2012 – 2013 paljon kysytyn valmentavan koulutuksen, jonka painopisteenä on eläintenhoito. Valmentava koulutus voi kestää vuodesta kahteen 40 – 80 ov.

Vapaasti valittavia opintoja – Eläin villit

Tarjoamme myös ammatillisen perustutkintokoulutuksen paikallisesti tarjottavia tutkinnon osia, sisältäen: hevosten, pieneläinten, lampaiden ja muiden kotieläinten, seura- ja lemmikkieläinten hoitoa ja hyvinvoinnista huolehtimista. Vallinnaisia ja vapaasti valittavia osia voi valita 10 – 20 ov.

Toimimme Pirkanmaalla yhteistyöverkostojen kanssa, työstäen yksilötasolla nuorten kanssa sopivia opinto- ja jatkopolkuja. Teemme tiivistä yhteistyötä alueemme eri organisaatioiden kanssa.

Olemme aloittaneet yhteistyön naapuriimme Sappeeseen avattavan uuden Ratsastustallin kanssa. Kehitämme yhdessä mm. opetus- ja toteutussuunnitelmia, työelämään valmentautumista, työssäoppimista ja vapaasti valittavia ja vallinnaisia opintoja.

Aitoon koulutuskeskus on ammatillinen erityisoppilaitos, joka sijaitsee luonnonkauniilla alueella. Koulu ja ympäristö tarjoavat monipuoliset ja aktiiviset liikunta- ja harrastusmahdollisuudet.

Moniammatillinen ja osaava henkilökuntamme, laadukas opetus, majoitus ja työhönvalmennus tukevat nuorten opinto- ja jatkopolkuja sekä hyvää elämää.

**Hakuaika uusiin valmentaviin koulutuksiin
päättyy 18.5.2012.
Hakulomake löytyy www.aikk.fi**

Aitoon Koulutuskeskus
Tulikalliontie 54
36720 Aitoo
Puh. 03 4664 600
Gsm. 050 598 4377

